

E házasságból három kis leány maradt hátra — kik most apjuk elhunytával minden gondviselő és vagyon nélküli árvák.

Mócs már két év óta betegeskedett, mely idő alatt élete csupa sanyarúság és szenvedés volt. Nehéz betegségében, mintegy négy hónappal ezelőtt Kameniczára egy ottani rokonához ment remélve, hogy az ottani fenyves vidék üde levegője jótékonyan fog hatni megromlott egészségére, de esalatkozott; az öldöklő láz, mely már erősen befészkelte magát szervezetebe, a gondos és odaadó ápolás dacára e hó 8-án, élte 37-ik évében kioltá életét. A megboldogult testvérei és rokonain kívül három vagyontalan kis árva leány siratja.

Gyász jelentés

Mócs Zsigmond haláláról a gyászoló család a következő jelentést adta ki: „Mócs Vilma, Elma és Ida az elhunytak gyermekei, továbbá Mócs József, Mariska Szaniszló és Laura (Xaveria), az elhunytak testvérei ugy számos rokonai fájdalomtól megtört szívvel jelentik Mócs Zsigmond a „Fiume” szerkesztője hosszú és kínos betegség s a halotti szentségnek átados fölvétele után 1892. évi október hó 8-án reggeli 1/25 órakor 37 éves korában történt gyászos elhunytát. A boldogultnak hűlt teteme folyó hó 9-én délután 5 órakor fog a temerini-utca 8 számú házból az újvidéki róm. kath. sikertben örök nyugalomra helyeztetni. — Béke poraira!”

Lapnyilatkozatok Mócs Zsigmond haláláról.

Az „Egyetértés” melynek Mócs legutóbbi időnkig levelezője volt így ír:

„Mócs Zsigmond, a magyar hírlapírói gárda egy munkás és derék harcosa halt meg mult pénteken Uj-Vidéken harminczkilenc éves korában. Már közel két éve, hogy el volt jegyezve a halálnak, mert tudóvszbe esett s maga is tudta, hogy meg vannak számlálva napjai. Mócs a legutóbbi időnkig fiumei levelezője volt lapunknak. Mócs a „Fiume” című lapot szerkesztette s lapjá-

Titkari jelentés

A Fiumei Magyar Daloskörnek 1891-92. évi működéséről.

II.

Egyesületünk alapszabályai január 16-án a nagyméltóságú m. kir. belügyminiszterium által megerősítve visszaérkeztek. Ez okon február 17-én ismét rendkívüli közgyűlést tartottunk, melyen az alapszabályok kihirdetettek, az ideiglenesen választott tisztikar és választmány megerősítést nyert, a kilépetti tagok helyébe pedig választmányi rendes tagnak Rauch Géza fővámárnok, póttagnak Dr. Növegovich Artur főgymn. tanár urak választottak meg.

Már február 3-án tartott ülésében gondoskodik a választmány a második dalestély megtartásáról; megállapítja annak műsorát s idejét május 7-ére tűzi ki. Ugy szintén elhatározza, hogy június 8-án, mint Ó felsége megkoronázásának 25. éves évfordulóján, a hálaadó istentisztelet alkalmával egyesületünk egy misét énekeljen.

Azonközben márczius 18-án daloskörünk tagjai kedves óvatiókban részesítettek két tisztviselőjüket, Dr. Berghoffer József alelnököt és Brand Ede karmestert, névnapjuk alkalmából. E napon társas vacsorára gyűltek össze a Deák

val nagy hazafias missziót teljesített. Felesége fél évvel ez előtt halt meg s a fiatal hírlapíró halálával most három leánykája maradt árván. Vasárnap temették nagy részvétellel.

A „Budapesti Hírlap” a következőkben emlékszik meg Mócsról:

„Sajnálkozással értesülünk, hogy Mócs Zsigmond, a „Fiume” kiadó szerkesztője ma reggel meghalt Uj Vidéken, hova egy néhány hét előtt nagybelegen ment rokonaihoz.”

„Mócs Zsigmond alig harmincznyolcz éves életét becsülettel és hasznosan töltötte el a hírlapírás munkájában. — Bajai derék polgárcsaládból származott és már budapesti bölcsselethallgató-körében irogatott a lapokba. Az 1877-ki orosz-török háborút Mehemed-Ali basa táborában mint hírlaptudósító élte végig és résztvett Zubovics Fedor szabadcsapatának nem egy merész portyázásában is. 1880-ban mint ugyancsak tudósító jelen volt Dulcigno megvételénél. Sokat utazott az európai keleten, gyakran mint a magyar kormány kereskedelmi megbízottja. Tizenegy év előtt alapította Fiume egyetlen magyar lapját melyet nagy küzdelmekkel és áldozatokkal mindmostanig fentartott. Ez a kis hetilap a magyar révárosban missziót teljesített és teljesít; sajnos lenne ha megszűnnék a derék, lelkes ember halálával a ki egy reményekre jogosított pályát áldozott e szűk és fontos organum ügyének, jutalomkép csak szegénységét nyerve. Mócs Zsigmond életének utolsó évei csupa sanyarúság és szenvedés között teltek el. Felesége, egy fiumei régi család tagja, tudóvszbe esett s a gyógyíthatlan betegség átszármaszott a hűn ápoló férjre is. E tavaszszal három kis árva leány siratta édesanyját s ma ezek a szegény gyermekek elvesztették atyjukat is, ki élete párját követte a halálban. Mócs Zsigmond elhunya a hírlapírói körben kivül is sokakat fog megszorítani, mert országszerte számosan ismerték a szeretetreméltó, becsülésre érdemes embert, ki a legjobb családapa és a legjobb barát volt.

A „Magyar Hírlap” ezeket írja:

„Mócs Zsigmond meghalt. Egy ismert nevű kiváló hírlapíró halt meg 39 éves korában: Mócs Zsigmond. A hetvenes évek közepén mint bölcsészett hallgató kezdett irogatni. Munkatársa volt a Pesti Napló-nak, a mely az orosz-török háboruba ott küldte le harcztéri tudósítónak. Ebben a minőségben az ő ka-

landos és veszélyt nem ismerő természeténél fogva felváltva dolgozott tollal és karddal. Zubovics Fedor csapatával részt vett néhány véres ütközésben s egy ízben megmentette az egyik magyar harcztéri tudósítónak, Lukács Gyulának az életét is az által, hogy kivágta az orosz portyázók kezéből. Az orosz-török háború után Fiuméba ment, itt megnősülve, lapot alapított. Ez a lap itt az olaszokkal telt városban a magyar irányzatánál fogva hazafias missziót teljesített. De persze nem jövedelmezett úgy, mint megérdemelte volna. Mócsnak nemcsak az ottani hazafiatlan elemek ellen kellett küzdenie, hanem a megélhetés gondjaival is. Ezelőtt két évvel Baross Gábor megbízta hogy tanulmányozza a magyar kereskedelmi kivitel szempontjából az olasz kikötőket. Ebben az utjában halt meg. Lehet azonban hogy a nejtől, aki tudóvszben ezelőtt félével halt meg, származott át rá a baj, s a meghülés szívtette a halálát. Ő maga érezte ezt előre, de a szomorú terminust későbbre várta. Három kis angyalszép leánya maradt árván, gondviselő és vagyon nélkül. Ő egy rokonánál Ujvidéken halt meg s ma vasárnap temették el.

A „Budapest”:

Mély részvétellel értesülünk, hogy Mócs Zsigmond, a „Fiume” szerkesztője és kiadója pénteken reggel meghalt Ujvidéken, hova néhány hét előtt nagybelegen ment rokonaihoz. A fáradhatlan és ügyes tollú újságíró, ki Fiumében mint a magyar érdekek hatalmas védője és uttérő is a fiumei magyar szellemű hírlapírói körben, elvélvhetlen érdemeket szerzett, — csak nemrégiben vesztette el nejét, egy fiumei előkelő család sarját, ki tudóvszben halt meg. A gyilkos láz átragadt a hűn ápoló férjre is s most őt is sirba vitte. Mócs még csak 38 életévében volt. — Bajai derék polgárcsaládból származott és már budapesti bölcsselethallgató-körében irogatott a lapokba. Az 1877-ki orosz-török háborút Mehemed Ali basa táborában mint hírlaptudósító élte végig és Zubovics Fedor szabadcsapatának nem egy merész portyázásában is. 1880-ban ugyancsak mint tudósító jelen volt Dulcigno megvételénél. Sokat utazott az európai keleten, gyakran mint a magyar kormány kereskedelmi megbízottja. Mócs Zsigmond elhunya a hírlapírói körben kivül is sokakat fog megszorítani, mert országszerte számosan ismerték ezt a szeretetreméltó

becsülésre érdemes embert, ki a legjobb családapa és a legjobb barát volt.

A helybeli sajtó.

A „La Bilancia” című napilap f. hó 8 ki számában a következőleg emlékszik meg Mócs Zsigmondról: „Un dispaccio ci reca la lattuosa notizia, che questa mattina, alle ore 7, morì a Kamenicza Ujvidék il signor Sigismondo Mócs, redattore e proprietario del giornale „Fiume, che vedè la luce da parecchi anni nella nostra città.

„Sigismondo Mócs era uomo d'ingegno patriotta ardente e persona mansueta ed affabile e perciò contava numerosi amici. Egli aveva una passione ingolare per il giornalismo e vi si dedicava con cura; ma la sua salute, da anni vacillante, l'obbligava a continue cure e gli rendeva la vita amara. S'aggiungia a ciò, che per anni ebbe ammalata la consorte, una signora appartenente a buona famiglia fiumana. e la quale decessa mesi sono in seguito a mal sottile. In poche parole, negli ultimi anni, la vita di Sigismondo Mócs fu una vera odissia di mali; eppure il pover' uomo lottava, con quell'energia che provieno dall'anima forte, contro le avversità, ed ancora di recente, mesi sono, quando la malattia di petto, che oggi lo trasse alla tomba, gli lasciava qualche momento di respiro, aveva un sorriso per i congiunti e gli amici ed una frase lepida. Povero Mócs! Egli ebbe dei detrattori, ma ebbe anche amici, che oggi deplorano la sua perdita e piangono la sorte delle tre figlie di lui, in tenera età, che in pomesi si videro orbate della madre e del padre.

„Ai congiunti dell'estinto esterniamo condoglianza sincera.”

A „Varietà” című napilap szintén igen szépen emlékszik meg a Fiume szerkesztőjéről. Mult vasárnapi számában ugyanis így ír:

„Sigismondo Mócs non è più. Un dispaccio giunto a Fiume jeri nelle ore ant. ci comunicava la triste notizia che Sigismondo Mócs nostro amico e per molti anni redattore de giornale ungherese Fiume che si pubblicava nella nostra città era morto ieri alle 7 ant. a Kamenicza, Ujvidek.

„Il povero periva nell'età di circa 38 anni, in seguito ad una malattia che non perdona e dalla quale era tormentato da oltre un anno.

„Quel nostro amico, per noi il sim-

Concert után táncz következett, melyet dr. Berghofferné öngyásága Mozog I. tanár ural nyitott meg.

A táncz, a fáradhatatlan Zielinszky ur által kitünően rendezve — köszönet érte az előkelő és lelkesült dámáknak, kikkel szemben méltó gavallér csoport állott, azon szándékkal jöve, hogy tánczoljanak és tánczoltassanak — a legnagyobb lelkesedéssel folyt egy czigány zene hangjánál, s csodálatos animóval egész reggeli 4 óráig tartott.

A házigazda szerepét Szobovics Lajos úr ö nagysága, az egyesület érdemes elnöke és kedves neje a legnagyobb előzékenységgel teljesítették.

A nagyszámú tagokon kivül az estélyen még igen sok meghívott vett részt, köztük Dr. Gelletich M., városunk derék első alelnöke, de Ivanosich es. és kir ezredes, kedves nejeikkel, de Semann úr, a cs. és k. haditengerészeti iskola parancsnoka; a philharmonica dramatica, a vadász-egylet, Citanonci és a hadastyán egylet képviselői, sok gyalogsági és tengerészeti tiszt stb.

Szóval a nagyon jól rendezett ünnepély kitünően és mulattatóan sikerült, a mi ezen virágzó és rokonszenves magyar daloskörnek becsületére válik.

Killyéni E.

(folyt. köv.)

szálló kis termében. Megjelentek ott a működő tagok nejei is élükön elnökné ö nagyságával s így az egész estélynek valóban családi jellege volt. Mikor az ünnepekkel beléptek, a daloskör a jelige éneklésével és zajos éljenzésel fogadta őket. Vacsora közben Szobovics elnök Berghoffer alelnököt, Dr. Berghoffer Brand Ede karnagyot köszöntötte fel, lelkes szavakban méltatván az egyesületben kifejtett üdvös tevékenységüket. Aztán még több köszöntő hangzott, melyek sorát a tagok közötti egyetértés éltetésével elnök zárta be. Közben karéneket, sólkat énekeltek s zongora darabokat játszottak. Az igazán kedélyes vacsora csak az éjfél órákban ért véget, felátoritván a választmányt, hogy hasonló családi összejöveteleket jövőben szélesebb körben, a pártoló tagok körében is megkísértsen.

Egyesületünk tagjai e hangulatos életemellett sem tévesztették szemük elől a főzött: szorgalmasan készültek a második dalestélyre, mely közbefjött akadályok folytán márczius 24-re halasztott s akkor igen szép anyagi és szellemi sikerrel meg is tartatott. Az estély méltatására legyen szabad ismét egyik helyi lap kritikáját idéznem, melylyel egyhangzólag nyilatkoztak a többiek is. A „Voce del Popolo” 25-én megjelent számában így ír:

„Nagyszámú urak, asszonyok és kis-

asszonyokból álló előkelő társaság jelent meg tegnap este a „Deák szálló” nagytermében, hol a helyi tisztelt magyar daloskör már hirdett második rendez dalestélyét tartotta.

A hangverseny műsora a legválogottabb és legérdekesebbek közül való volt és valóban a legnagyobb precizitással és elismerésre méltóan adatott elő.

A derék énekkar, kitünő karmestere, Brand Ede ur vezetése alatt, a legnagyobb pontossággal, kitünő színezéssel énekelte az egyes darabokat s nevezetesen Wuschling „Juhász vagyok” című népdalát és Verdi „Párizsi ifjak” ez. darabját.

Örömmel láttuk a haladást, melyet a törekvő egyesület tanusított.

Dr. Berghoffer úr, Kubicsék A. ur zongora kísérete mellett, igen jól adta elő „Figaro menyegzője” ez. operett részletet.

A kedves Scaramelli Jozefin k. a. szintén Kubicsék ur zongora kísérete mellett játszott hegedűn egy „notturmo” Hausertől, és E. Singertől „Impromptu-Hongrois”-t, a fölé megsokott finomsággal és művészettel. A kitünő művésznőt a rendező bizottság széles, háromszimű szolgálattal díszített csokorral lepte meg s a közönségnek a második darab után felhangzó tapsára hasonló tökélyvel játszottá Wieniawsky egy mazurkáját.

Főlöszleges mondanom, hogy a hallgatóság az összes szereplőket megérdemelt zajos tapsokkal jutalmazta.

patico fra bito lontan singanni, d

»Egli era sulla balda za e di sp nale ungh si presenta »promesse

»Ma, pite dall' »Mócs non »a lottare

»Egli a do nel qu »avrebbe d »le tante s

»Ma pur »fatto all'

»Sua me »carissima »e, sul pri »gando l' »lui sconso »bine soav

»E Mó »malattia »ba sua m

»Pure, c »è propria »sanare, r »suolo na »questa su »illusione.

»Egli p »di giugn »lo vedem

»Sigism »so, incap »amici, c

»Egli, a »della lin »aveva un »ne. Noi »dire che »italiana c »dusse in »l'amore »questo a »anche f »nel qual »soddisfaz

»Mócs »pendenti »neroso; »suno gli »scrà cor »matura

»Pover »bontà e »animi d »a fondo »ba, col »grime e

Vale! A »L »comunic »cza Ujv »tizia de »7 di ie »redatto »Fiume.

»Il de »geno e »parecch »condus »nata d »lei pur »suoi co

»Sigis »to fu r »che rin »lui mo »per rag »motivi, »tanarsi

»Egli »bambin »ti amic »Ai s »doglian

»patico fra i nostri colleghi, aveva sorbito lentamente tutto il nappo dei disinganni, dei dolori, delle amarezze.

»Egli era giunto a Fiume nel della sulla balda gioventù, esuberante di forza e di speranze; aveva fondato il giornale ungherese *Fiume*, e l'avvenire gli si presentava dinanzi roseo e pieno di promesse.

»Ma, pur troppo, le speranze concepite dall'anima bollente di Sigismondo Mòcs non s'avverarono ed egli ebbe a lottare con dispiaceri di ogni sorta.

»Egli a Fiume s'era formato un nido nel quale, secondo ogni previdenza, avrebbe dovuto ritrovare un ristoro alle tante sue peripezie.

»Ma pur troppo il povero Mòcs fu fatto all'avversa fortuna.

»Sua moglie — donna gentilissima e carissima — ebbe sempre poca salute e, sul principio di quest'anno, spiugando l'ali a regioni migliori, lasciò lui sconsolato, ed orfano alcune bambine soavi.

»E Mòcs era ammalato dell'ugual malattia che aveva condotto alla tomba sua moglie.

»Pure, cen quella tanace speranza che è propria ai tiscici, credeva di poter risanare, respirando l'aure fresche del suolo natio; ma pur troppo anche questa sua speranza non fu che una illusione.

»Egli partì da Fiume verso la fine di giugno — se non erriamo — e non lo vedemmo più.

»Sigismondo Mòcs fu buono, generoso, incapace di fingere, leale verso gli amici, cociliante verso gli avversari.

»Egli, a quanto ci dissero quelli che della lingua ungherese sono versati, aveva uno stile brillante e scriveva bene. Noi dal canto nostro, possiamo dire che conosceva benissimo la lingua italiana e, prova ne sia, ch'egli tradusse in ungherese la *Fisiologia dell'amore* di Mantegazza ed ottenne da questo autore, notissimo all'Italia ed anche fuori, uno scritto gentilissimo nel quale gli esprimeva la sua piena soddisfazione.

»Mòcs avrà avuto i suoi difetti, dipendenti dal suo naturale buono e generoso; ma, siamo persuasi che nessuno gli era nemico, che ognuno penserà con rincrescimento alla sua immatura dipartita.

»Povero Mòcs! la memoria della tua bontà e lealtà resterà imperitura negli animi di tutti coloro che ti conobbero a fondo — noi sulla fresca tua tomba, col pianto in gola spargiamo lagrime e fiori.»

Vale!

A «La Voce del Popolo» irja: »Ci si comunica un telegramma da Kamenitzia Ujvidék, che reca la luttuosa notizia della morte colà avvenuta alle ore 7 di ieri mattina, di Sigismondo Mòcs redattore e proprietario del giornale *Fiume*.»

»Il defunto, che fu uomo ricco d'ingegno e giornalista per passione, visse parecchi anni nella nostra città dove condusse in moglie la signora Irma nata de Thiau, rapita da crudo morbo lei pure alcuni mesi fa all'affetto dei suoi congiunti.

»Sigismondo Mòcs come abbiam detto fu redattore del giornale *Fiume* che rimase sua proprietà fino alla di lui morte, se anche ad intervalli, vuoi per ragioni di salute, vuoi per altri motivi, fosse stato costretto ad allontanarsi dalla nostra città.

»Egli lascia nel pianto due tenere bambine e dolenti i congiunti e i molti amici ch'egli contava a Fiume.

»Ai superstiti congiunti le nostre condoglianze.»

Mòcs Zsigmond fiumei barátai és ismerőseinek kegyelele.

Mòcs Zsigmond elhunyt szerkesztőnek fiumei barátai és ismerősei, a megboldogult iránti kegyelet kifejezése jeléül egy remek kivitelű babér koszorút küldöttek. A másfél méter átmérőjű koszorút széles nemzeti szalag fogta össze, melyen arany betűkkel *„Mòcs Zsigmondnak fiumei barátai“* felirat volt olvasható.

Zichy Jenő gróf elismerő levele Mòcs Zsigmond a „Fiume“ szerkesztőjéhez a lap megindítása alkalmából.

Tekintetes

Mòcs Zsigmond úrnak

a „Fiume“ felelős szerkesztőjének

FIUME

T. uram!

A magyar tengeri kereskedelem, az egyetlen magyar kikötő város ügy politikai mint társadalmi élete még az esetben is megérdemelne, hogy egy rendszeres időközben megjelenő hírlapi organum tárgyává tétessék, ha a magyar tengerészet fejlesztésére irányult törekvéseknek nem leundett is meg ama sikere, melyet a fiumei polgártársakkal karöltve a magyar nemzet egységes akaratára erős kitartása rövid tíz év alatt tényleg felmutatni képes volt. Ily viszonyok között tehát egy hírlapi organum fönállása nemcsak hogy kívánatos de morális szükség, mely ha nem léteznék, azt megteremtetni kellene. Ön megteremtette. És higgye el, alig van Magyarország nemzetgazdasági és általános progressiv haladása terén valami ohajtanálább mint a magyar tengerészet érdekeinek előmozdítása. Hírlap irodalmi működés terén alig szerzhetne a jelenben méltóbb érdemeket mint az, ki e tekintetben ha mindjárt áldozatok árán is, közreműködni el nem mulasztotta.

Ön megkísérté azt, mily sikere van egy évi működésének azt megítélni önmre tartozik. Egy dolog azonban a többi között jól megoldott. Érttem alatta a módot melylyel a nyelvi kérdés nehézségeit elhárította. Lapja útján a hazai közönség nemzeti nyelvünkön nyert jó értesítést a magyar tengerészet fontosabb mozzanatairól, s a fiumei és a tengerparti lakosság pedig saját idiomájában olvashatott hazafias szellemű közleményeket a magyar közéletből. Ezután becses lapjának egy fontos szerep jutott: és ez a magyar tengerpart és Magyarország közötti szellemi közvetítésnek számottevő szerepe.

Előítéletek, nehézségek-nem szabad, hogy visszariasszák önt az útról melyre reálépett. Úttörőnek gyakran sokáig kell egyedül a nehéz ösvényen előre törtetni, de ha az út komoly célok felé vezet, előbb-utóbb követői is lesznek a zászlónak, melyet az illető tán sok ideig csak egyedül lobogtatott. A nemzeti telkesedésnek csak oly dolgoknál van sikere, melyeknek megoldása rövid pillanatoktól van függővé téve; egy hírlapnál azonban a muló lelkesedés csak mulandó sikert biztosíthat; főtolog ott a praktikus cél, melyből a közönség praktikus hasznát is meríthet. És meri lapja gyakorlati eredmények elérésére törekszik, türelem és kitartás után a siker el nem maradhat. A nemzet, melyet-ne tagadjuk

nemi patriotikus hiuság vagy jobban mondvá ambíció is vezet tengerészetének fölemelésénél, tünyomólag mégis csak gyakorlati célból áldoz milliókat, midőn tengerre magyar! jel-szavát a szókomoly értelmében megvalósítani törekszik. És ha valamely ország egy eszméért nagy áldozatokat hoz, úgy kell is, hogy az oly organumot, mely a nagy áldozatba kerülő eszméknek egyik előharczósa, előbb-utóbb észrevegge, fölkarolja.

Tény, hogy egy hírlapi organum gyors terjedése az események lehetőleg gyors tovább adásában áll, miután azonban a Fiume iránt érdeklődő közönség csak csekély részben áll a magyar tengeri kikötő várossal üzleti vagyis anyagi összeköttetésben, egyelőre csélhoz vezetők tartom azt is, ha a lap naponkinti megjelenés helyett hosszabb, például egy heti időközben jelenik meg. Egy ily organum egyelőre elég bő tájékozást nyújthat.

Gabonakereskedőinknek a gabonakiviteltől.

Malomtulajdonosainknak, lisztkereskedőinknek a fiumei lisztforgalomról.

Borászainknak a kikötőn át történő borüzletről.

Fakereskedőinknek a faexportról.

Iparosainknak az iparezükkék keresettségéről és esetleges szükségletéről.

És valamint van oly közönség melyet kiválóan a magyar kikötőnek üzlete érdekel, úgy elég nagy azoknak száma is kik első sorban a behozatási viszonyok iránt ohajtanak tájékozást szerezni.

Gyarmatárú kereskedőink áru-szükségletének nagy részét Brémából, Hamburgból és Triestből szerzi ugyan még be, de miután már Fiumében is vannak egyes üzlekek, melyek ez üzletnek egyik fontos ágát képezik, úgy nem szenved kétséget, hogy a hazai kereskedelemnek ez irányban is jó szolgáltatásokat tehet. Hogy csak a Fiumében, összpontosuló, s mindinkább növekedő potroleum üzletet, rizsszállítást, kávékereskedést említsem föl, elég fontos kezdeményezés arra nézve, hogy a gyarmatárú-üzlet, lassankint Fiumében is tért hódítson. És e tekintetben tisztán nemzetgazdasági elmélkedésekkel és ily természetű kérdések vitatásával is messze kiható propagandát lehet teremteni.

Nem mulaszthatom el még fölemlíteni, hogy az ön által egy év előtt megindított és már is oly szép hírnévének örvendő hírlapi válatat azon érdeklődésnél fogva, melylyel Magyarországon Fiume iránt viseltetek, még az ú. n. laikus közönség körében is előbb-utóbb utot fog törni.

A tengeren a föld ezen ellentéte-ségének cégelen területe eseményekben nem kevésbé gazdag emennél. Ez események úgy azt, ki éveken át volt a tenger lakója mint azokat, kik előtt a világcezan csak hírből ismert régió, különböző okokból érdeklik.

Az egyik olvasás által akarja tudni folytatását annak a mit évek során át szemével látott, a másik megismerni ohajlja azokat, melyeket a szárazföldön egyénileg tapasztalni alkalmam nem nyílik. És mind a két rész és mindnyájan ismerni ohajljuk a tenger világát azon kimegyarüz-

hatlan várázhatásánál fogva, melyet az a föld lakóira különbség nélkül mindig és mindenkor gyakorol. — És mert így a lap eszményi részének is megvan a maga praktikuma, még a hazafias szempontoktól is eltekintve, erősen hiszem, hogy becses lapját nemcsak olvasó egyletek, társas kasszinók de egyesek is napról-napra jobban és jobban fölkarolni fogják. Ezért jósolok önnek az eddigihez hasonlító kitartást.

Baráti üdvözléssel

Gr. Zichy Jenő.

Olvasóinkhoz.

Értesítjük t. olvasóinkat, hogy Mòcs Zsigmond felelős szerkesztőnek elhalálózásával, lapunk ugyanazon szellemben és irányban a hátrahagyott vagyontalan árvaik javára továbbra is folytatatni fog. Lapunk felelős szerkesztését az elhunyt szerkesztőnek egy rokona veszi át, a munkatársuk pedig maradnak a régiek. Főtörekvése lesz lapunknak ezután, hogy t. olvasóink igényeinek lapunk keretéhez mérten, minden tekintetben megfeleljen és hogy semmiben fennrakadás netörténjék. Együttal pedig kérjük t. olvasóinkat, hogy lapunkat ezután is becses támogatásában részesíteni kegyeskedjenek, mert lapunk csakis ez uton lesz képes a magára vállalt anyagi és erkölcsi kötelességeknak eleget tenni.

Kiváló tisztelettel

a „FIUME“ szerkesztőségé és kiadóhivatala.

Helyi és különféle hírek.

Nagylelkű adomány. Batthyány Lajos gróf kormányzónk ujjlag szép tanu-jelét adta nemcs jóságosága és nagylelkűségének, midőn e napokban Mòcs Zsigmond halála alkalmával, annak rokonaihoz 100 ft. juttatott oly czéltől, hogy az az elhunyt szerkesztőnek temetkezési költségeire fordíttassék.

A nemcslelkű jóttevőnek a rokonok ezután is a leghálásabb köszönetüket nyilvánítják.

Az egészségügyi tanács mult estütörtökön ülést tartott, melyen Dr. Giacich főorvos kinyilatkozta, hogy a kikötőváros egészségügyi viszonyai teljesen kielégítőek, továbbá konstataztott, hogy a kolera ellen tett intézkedések teljesen elégségesek.

A szabad kikötő visszaállítására ügyében a fiumei kamara részéről kiküldött bizottság f. hó 10 én ülést tartott, melyen a kormányhoz benyújtandó memorandum, felolvasás után nagyrészen elfogadtatt. A bizottság egyuttal elhatározta, hogy a szóban forgó memorandum főbb pontjait, a városi hatóság részéről ugyan ezen ügyben kiküldendő bizottság vélemény nyilatkozata után fogják végleg megállapítani.

A 79 sz. Jellaci ezred H.ik zászlóalja, mely városunkból Trebinjébe lett áthevezve, továbbá a 16 sz. ezred IV. ik zászlóalja, tegnap d. előtt az oszt. Lloyd társaság Ceres gőzösen Metkovichba utazott.

Az Adria m. kir. gőzhajózási társaság «Báthori» nevű legújabb gőzöse a newcastlei hajógyárban e napokban elkészült s a társulat megbízottainak átadott. A hajó legénysége a héten indult Angliába.

Színházi hírek. A hosszú szünet után tegnap megnyiták városi színházunk új székelyet vette az ősi opera idény Verdinék *Rigolletto* című 4 felv. meledramájával. A darab előadása elé városunkban a közönség nagy érdeklődéssel nézett. Sciutti impresario vezetése alatt álló társulat hosszabb időn át tanulata a darabot, próba előadásokat rendezett szíval mindent elkövetett, hogy a „Rigolletto” a közönség igényeit kielégítse. Az eredmény nem maradt el a közönség zajos tisztelettel jutalmazta a szereplő művészeket. A színpadi díszítmények, a költéses jelmezek a játék, ének s a zenei részletek a legszebb öszhangban emelték a darab hatását. A részletek helyszíne miatt, lapunk következő számában adjuk.

Vesztégyarolás. A török kormány f. október 1-től kezdve azon hajók ellen, melyek az osztrák-magyar monarchia kikötőiből utasokkal érkeznek 10 napi, az utasok nélkül érkezők ellen pedig 5 napi vestégyarót rendelt el mely a beiruti vagy a clasononei vestégyintézetben kiállandó.

A török kormány e határozata folytán a görög kormány az osztrák vagy magyar kikötőkből utasokkal érkező hajókat 11 napi vestégyaró, az utasok nélkül érkezőket pedig 5 napi megfigyelés alá venni rendelte.

A Larnaccában székelő cs. és k. al-consult jelentése szerint az osztrák-magyar monarchia kikötőiből érkező hajók, Ciprus szigetén 5 napi vestégyaró alá vétetnek.

Ujgőzhajózási vonal. Már említettük, hogy a Magyar-horvát gőzhajózási társaság igazgatósága a fiiumi-dalmáciai forgalom fellendítése céljából elhatározta, hogy Fiume és Dalmácia fontosabb kikötői közt, az addigi rendes járatok kívül még egy heti járatot fog életbe léptetni. Az említett társaság igazgatósága a magas kormány engedelmével csakugyan létesítette e vonalat mely f. október hó 14 től kezdve Fiume, Sebenico, Traù, Castelvecchio, Spilato, S. Pietro Postire, Puciscè, S. Martino és Makarska kikötők között hetenként egyszer közlekedést fog fenntartani. E járatok gőzösei indulnak Fiuméből minden pénteken d. u. 4 órakor.

Az osztrák Lloyd és a magán gőzhajózási társaságok viteldíjainak egyöntetűvé tétele. Triesztből írják hogy az osztrák Lloyd és a magán gőzhajózási társaságok közt huzamasabb idő óta tartott tárgyalások, melyeknek főbb pontjait az osztrák Lloyd és a magán gőzhajózási vállalatok viteldíjainak egyöntetűvé tétele továbbá a hajók menetrendjére nézve tett javaslatok megvitatása képezték, a napokban eredmény nélkül véget értek.

Keresk. és Teng. hírek.

Fiume kikötőjének liszt kivitele Nyugoteuropába és Braziliába 1892 augusztus hóban.

Fiume kikötőjéből a fentjelzett időszak alatt az Adria és más társaság hajóin kivitetett összesen 54988.4 met. mázsa magyar liszt, mely mennyiség az egyes külföldi piacok szerint a következőképp oszlik meg:

Bordeaux 600 q., Rouen 600 q., London 15314.6 q., Liverpool 18521.7 q., Glasgow 11070.6 q., Hull 1066.8 q., Brazília 7500 q., Délamerika 187.2 q., Antwerpen 100 q., Valencia 47.5 q.

A folyó évben kivitelre került összesen 401724.7 met. mázsa.

Az augusztus havi kivitelnél az egyes hazai malmok a következő arányokban szerepelnek:

Első Budapesti	10259.7
Hengermalom	4873.6
Gizella	4775.2
Concordia	2311.4
Victoria	3441.6
Luiza	1316.0
Frzsebet	1727.2
Pannonia	2634.4
Egyesült	5335.2
Molnárak sütők	6409.8
Haggenmacher	6409.8
Bloch József	2205.7

Lobmayer	914.4
Losonezi	812.8
N. Kikindai	508.0
L. horvát, Károlyváros	406.4
Zakaj Fiume	304.8
István, Debraczen	1828.8
Észéki	1211.2

A magyar horvát gőzhajózási társaság fiiume-albáni vonalán a török kikötőket, tekintettel a magyar és osztrák kikötők-ből érkező hajók ellen elrendelt vestégyaróra egyelőre érinteni nem fogja.

Cserfa donga kivitelünk.

Cserfa donga kivitelünk a f. év szeptember havában, a mult év hason időszaki kivittel szemben eléggé kielégítő volt. Kivitelre került ugyanis összesen 3925547 drb. mely a mult évi szeptemberi kivittel 1001443 darabbal mulja felül. Az összes cserfa donga kivétel az egyes külföldi kikötők szerint a következőképp oszlik meg.

Bordeaux	1,595,919 drb
Cette	1,441,670 "
Marseille	158,395 "
Algir	105,965 "
Orán	37,757 "
Oporto	156,068 "
Antwerpen	4,050 "
Olaszország	422,723 "

Trieszt szárazföldi Forgalmá f. é. szeptember hóban összesen 939232 met. mázsát tett ki; mely a mult évi szept. havi forgalommal szemben 86508 met. mázsányi emelkedést tüntet elő.

A suezai csatorna transit tarifáinak leszállítása. A „Times” írja, hogy a Suez csatorna társaság igazgatósága elhatározta, hogy a transit tarifákat 1893 évi január 1-től fogva 50 centimes-val leszállítja.

Német-osztr. magy. tengeri-kikötői kötelek. A Vasuti és közlekedési közlöny f. évi 112 számában 121628/1892 Sz. alatt között hirdmény szövegének utolsó sorába értelemzavaró sajtóhiba csuszott be. A szóbanforgó hirdmény következőleg értendő. A fenti köteleki díjszabás II része 3 füzetbe kiadott IV. pótlékban foglalt 14 sz. kivételes díjszabásban szöve frisyümoles valamint dinnye f. évi október hó 15 től való érvényességgel a török-bece-aracs-bremai 100 klgként 16.65 márknyi díjtétel 16.95 markra helyfeshittetik.

Magyar német áruforgalom. Budapest, Kőbánya és Kecskemét állomásokról Berlin és Hamburgba kocsirakományokban szállítandó élő baromfi küldeményekre nézve f. é. szept. hó 15-től való érvényességgel 114209 sz. alatt (l. Vasuti és közlekedési közlöny f. é. 113 sz. t.) közötti közvetlen díjtételek helyett, új rovatolási díjtételek lépnek életbe és pedig: a) Budapest-Ferencváros. Budapest - keleti pályaudvar. Budapest-Kelenföld. Kőbánya alsó pályaudvar és Kőbánya felső pályaudvar állomásokról Berlinbe Anhalt u. Dresd. Görlitz u. Felel. bhf. 275.51 Hamburgba 394.55 b) Kecskemét állomásról Berlinbe Anhalt u. Dresd. Görl. u. Fehl. Bhf. 289.59 Hamburgba 408.65 márk kocsirakományonként.

A hamburgi díjtételek azonnal, a berlini díjtételek azonban csak f. é. november hó 15-től fogva alkalmazandók mely napig ez utóbbi állomással való forgalomban a f. é. szeptember hó 15 ikétől érvényessé tett díjtételek maradnak hatályban.

M. kir. államvasuti ügyek.

Osztr.-magyar-svajcz délbadeni forgalom, Rovatolási díjtételek famész stb. küldeményekre Ungvárról-Konstanzba. Éczetsavas famész és üresen visszazállított hordó küldeményekre Ungvár és Konstanz viszonylatban a teherárak szállítására nézve érvényes határozományok betartása mellett folyó évi október hó 10-vel a következő díjtételek rovatolás után alkalmazandók:

H o n n a d	v a g y	500 kg. 10-000 k	H o r d ó k a r a d a s n á l l e g a l á b b i s	H o r d ó k a r a d a s n á l l e g a l á b b i s	Ü r e s	h a s z n á l t	z s á k o k

Szerkesztői üzenet.

R. A. Budapest. — Köszönjük kiváló figyelmét. — A szóban forgó ezikkeket lapunk legközelebbi számaiban fogjuk közölni. Részletesebben majd levélben. Szívvelyes üdvözet

kiadó BATTARA. Péter

29508 szám
I. c. 1892.

Pályázati hirdmény.

A m. kir. államvasutak debreczeni üzletvezetősége

7830 első rangu ütközén	90020 " közbenső
3180 másod rangu ütközén és	23320 " közbenső

tölgy, vagy bükk talpfára ezennel nyilvános pályázatot hirdet. A bükk talpfák telítve, vagy telítés nélkül ajánlhatók. Ha telítettek ajánlatnak, a telítési mód az ajánlatban pontosan körülírandó.

Azon jog, hogy a szükséglet tölgy, vagy bükk talpfákkal fedeztessék, a m. kir. államvasutak részére fenntartatik; színtügy az is, hogy a szállításra átengedendő mennyiség tetszés szerint a m. kir. államvasutak által 25%-al felemelhető vagy leszállítható legyen.

A talpfák 1893. évi február hó 1-től 1893. szeptember végéig egyenlő havi részletekben szállítandók be,

A részletes pályázati feltételeket szállításra vállalkozóknak kívánatára bermentve és ingyen beküldi az üzletvezetőség,

Az általános szállítási feltételek 25 kr.; a talpfák szállításáról szóló különleges feltételek pedig, 15 kr. előleges beküldése mellett az igazgatóság budapesti Nyomatványtáránál kaphatók. — Ügyanezeket hivatalos órák alatt az üzletvezetőségnek is meg lehet tekinteni. Mindegyik ajánlóról feltételeztetik, hogy az említett pályázati és szállítási feltételeket jól ismeri, és azokat elfogadja.

A kiirt mennyiségről, vagy ennek részéről szóló ajánlatok a debreczeni üzletvezetőséghez nyújtandók be f. évi november 15-ig a bánatpénz pedig f. évi november 14-ig teendő le az üzletvezetőség gyűjtőpénztáráról.

Debreczen 1892. október hóban.
Az üzletvezetőség.

Árverési hirdmény.

Ezennel közhírré tétetik, miszerint az üzletszabályzat 61. §-a értelmében elárúsítandó kiválatlan szállítmányok nyilvános elárverezése Budapest dunapart állomásunkon f. hó 20-án csütörtökön délelőtt 9 órától kezdve tartatik meg, mely árverésre a t. cz. közönség ezenel meghívatik.

Budapest, 1892. évi október hóban
Az üzletvezetőség.

„ADRIA“

Magyar királyi tengerhajózási részvénytársaság

1892. október havában az alant felsorolt első osztályú gőzhajók (vagy más póthajók) fognak Fiume, a nyugoteuropai és amerikai kikötők között közlekedni, ha csak rossz időjárás vagy előre nem látható körülmények a meneteket meg nem akadályozzák:

Fiume	Gőzös	1892 október
Pernambuco, Bahia, Rio de Janeiro, Santos	„Széchenyi“	10
Bari, Messina, Catania, Malta, Tunis,	„Carola“	10
Liverpool	„Palmyra“ (Cunard Line)	5-15
London	„Sultana“	5-15
Liverpool	„Andalusian“	5-15
Hull, Newcastle o/T	„Mourino“	10-20
Rouen	„Jókai“	15-25
New-York	„Victoria“ (Anchor Line)	15-25
Barcelona,**)	„Buda“	25
Glasgow Algier,*)	„Zichy“	21-31
Grimsby, Leith	„Szent István“	21-31
Tanger**)	„Fibor“	21-31
Liverpool	„Aleppo“ (Cunard Line)	21-31
London	„Durham“	21-31
Rotterdam, Hamburg	„Hellas“	21-31

Tunis, Malta, Catania, Messina Bari	Trieszt, Eiume	„Árpád“
Malaga, Valencia, Barcelona		5
Newcastle o/T		5-15
Glasgow		5-15
Newcastle o/T		5-15
Tunis, Malta, Catania, Messina, Bari		17
Hull, Newcastle		10-20
Glasgow		15-25
Leith		15-25
Liverpool		15-25
London		15-25
Rio de Janeiro, Santos		21-31
Glasgow		21-31
Bordeaux		21-31
Liverpool		21-31

*) Ha a gőzös indulása előtt 8 nappal Algier vagy Tanger kikötőbe rakományok be nem jelentettek az igazgatóság fenntartja magának a jogotek ikötöt nem érinteni.

***) A gőzös Barcelonán kívül még egy másik spanyol földközi tengeri kikötőt setleg Cadixot fogja érinteni.

A már életbe léptetett vagy még alkalmazandó vestégyaró intézkedések következtében történhető járat elmaradásért, vagy a fentemlített gőzösek későbbi indulásáért a társaság felelősséget nem vállal.

Fiume, 1892. szeptember hóban

A szerk. Sussak

Előfizetési

Egy évre . . .
Félévre . . .
Negyedévre . . .
2 óra . . .
Külföldre 1 évi

1892

A hadit

Századok delmünk a rázza, ha labb fekv gerészet, részlet, n fia tudon tárgyát. U nemzet u gi erejéne mehetett tudatába. szen alig hogy any a törvény chényi Is küzdött (melyet a nárius m mogatott landó hi A nemze ható mi ily szük ván, egy (Széchen ugy szolv tudomás tuk az delmét, gol flott kikötő tételt k érdekek

A Fiume

Az es tünk el választé hogy a bizonyu Darázs ropogós vel múlt estély csak hi Taljes e választu kinek a szakért April gu dis Bathys Fiume kivevez alkalon elnök küldöt